

52

Kiertämään, Sanjaksen arkistom.

1952 Tuomola

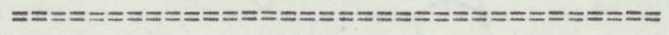
Kirjalles lukemut. Suom. siv. 9.

14

14

14

Suomen Pankin Johtokunnalle.

BRANKI

Handwritten signature or stamp, possibly 'Tuomola'

Olympiavuonna 1952 osoitti Suomen Pankin Johtokunta jälleen ennakkoluulotonta hyväntahtoisuuttaan lähettämällä minut jo toisena naisvirkailijana Norges Bankin pääkonttoriin. Opintomatka tapahtui Pohjoismaiden keskuspankkien virkailijavaihdon puitteissa ja kesti kolme kuukautta. Samanaikaisesti oli siellä Sveriges Riksbankin ensimmäinen naispuolinen vaihtovirkailija, neiti Gillberg ja Danmarks Nationalbankin lähettämänä herra Frostholm. Paitsi pääkonttoria tutustuimme myös Norges Bankin haarakonttoreihin Bergenissä, Stavangerissa ja Skienissä. Kollegojemme opastamina kävimme myös yksityispankeissa ja monissa mielenkiintoisissa teollisuuslaitoksissa.

Koska en lähtiessäni saanut opiskelua koskevaa erikoistehtävää, selostan seuraavassa valuutan säännöstelyn hoitoa ja valvontaa Norjassa, mikä liittyy läheisesti omaan työhöni Suomen Pankissa. Samalla kerron joistakin muista pankin toiminnassa tekemistäni havainnoista, sen henkilökunnan osaksi tulevista sosiaalisista eduista ja lopuksi hiukan talviolympialaisistakin.

Norges Bankilla ei ole samaa keskeistä asemaa maan talouselämässä luoton myöntäjänä ja liike-elämän ohjaajana kuin Suomen Pankilla. Sen tehtävät rajoittuvat setelistön hoitamiseen ja toimintaan valuuttapankkina muistuttaen se siten meidän keskuspankkiamme sotaa edeltäneenä aikana. Se on pankkien pankki, jossa yksityiset asiakkaat ovat harvinaisuus. Vaikka se sisäiseltä organisaatioltaan on suurin piirtein Suomen Pankin kaltainen, ovat sen hoitamat tehtävät usein mittasuhteiltaan toiset. Tämän havaitsi kiertokäynnillä eri osastoilla. Niinpä meidän suurta remburssi-osastoaamme vastasi siellä muutaman hengen ryhmä Sekretariaatin yhteydessä. Samoin setelistön hoito vaatii paljon pienemmän työvoiman. Ainoa setelinvaihtokassa on pääkassa, ja sen yhteydessä oleva lajitteluosasto ennättää päivittäin lajitella kaikki sisään-tulleet setelit, vaikka lajittelijoita oli alle kahdenkymmenen. Heillä oli tosin apunaan setelinlajittelukone, jonka on suunnitellut eräs setelipainon työnjohtaja. Kone toimittaa tarkan laskennan ja lajittelu tapahtuu samalla kun käsin syötetään seteleitä koneeseen. Senkin nopeus riippuu siis lopulta sorminäppäryydestä. Toimiston kassan hoitaa kaksi kassanhoitajaa ja metallirahakassan lisäksi ei muita kassoja olekaan. Norjan liikkeessä oleva setelistö on noin 2.5 miljardia. Kun vertaa sitä meidän 46 miljardin setelistöömme, käsittää sen hoitoon tarvittavan henkilökunnan vähälukuisuuden.

Kirjanpito on hitaasti siirtymässä koneelliseen järjestelmään ja nykyisenä vuosia kestävästä ylimenaikana se käsittää sekä vanhan kirjanpidon valtavine tilikirjoineen että "kontra-bokhollerin", jossa kirjanpito tapahtuu uudenaikaisin Nationalmerkkisin kirjanpitokonein. Kun nämä molemmat hoitavat itsenäisesti kirjanpidon ja kun lisäksi revisio suorittaa hyvin yksi-

tyiskohtaisen, tarkan valvonnan, vaikuttaa tilinpito erittäin raskaalta ja monimutkaiselta.

Ne osastot, joissa mielestäni oli eniten uutta ja mielenkiintoista opittavaa olivat Depot ja Valutakontoret. Edellinen on jakaantunut kolmeen osastoon: talletus-, holvi- sekä obligaatio- ja kuponkikonttoriin ja sen päätehtävänä on hoitaa ja lunastaa valtion obligaatiolainoja, tehtävä, joka meillä kuuluu Valtiokonttorille.

Suurimmalla mielenkiinnolla odotin kuitenkin päivää, jolloin ohjelman mukaan saisin tutustua Valuuttakonttoriin. Sen tehokkaasta työskentelystä uudenaikaisin konemenetelmin olin jo kuullut paljon ennakolta.

Valuuttakonttori toimii parin kulmavälin päässä pääkonttorista, Dronningsgate 16:ssa, uudessa ajanmukaisessa liike-talossa. Sen edeltäjä oli valtion clearinglaitos (Clearinginstitut), joka siirtyi Norges Bankille v. 1945 ja siihen liitettiin valuutan kontrolli- ja tilasto-osasto. Valuuttakonttorin clearing-osasto ottaa vastaan ja suorittaa clearingmaksuja ja hoitaa itsenäisesti omilla kirjanpitokoneillaan tilinpidon. Kassaa ei ole, koska maksut tapahtuvat shekein. Valuuttakonttorin toinen osasto, kontrolli- ja tilasto-osasto, vastaa meidän valuutan-tarkkailuosastoamme. Koko henkilökunta käsittää paitsi osastopäällikköä 16 "fullmektigiä" ja 67 "assistenttia". Konttorin valvonta on erikoisella elimellä (valutadirektion), johon kuuluu jäseniä sekä valuuttaosastolta että Valuuttakonttorista. Ylin valvonta on Norges Bankin Johtokunnalla.

Norjassa kuten meilläkin valuutansäännöstelyn aiheutti sodan ja sen jälkeisen ajan valuuttapula. Valuutansäännöstelyn ylin hoito ja valvonta kuuluu siellä Handelsdepartementille,

erikoisesti sen alaiselle osastolle, "Direktoratet for Import og Export Regulering". Se myöntää tuonti- ja vientilisenssit ja hoitaa kokonaisuudessaan tämän alan valvonnan. Norjan valuuttasäännöstelyyn perehtyminen edellyttäisi siten perehtymistä myös tämän Direktoraatin tehtäviin. Me stipendiaatit saimme kuvan sen toiminnasta meille järjestetyllä mielenkiintoisella tutustumiskäynnillä Direktoraatin Kontrollikonttorissa.

Kuten edellä jo mainittiin, hyväksyy Direktoraatti vienti- ja tuontilisenssit. Vientilisenssiä koskeva anomus tehdään viitteenä kappaleena. Alkuperäinen on varsinainen tullilisenssi ja ensimmäinen jäljennöskappale valuutanluovutusilmoitus, johon pankki merkitsee vientisuoritukset. Seuraavat jäljennökset jäävät Direktoraatin käytettäväksi lisenssien voimassaoloajan valvontaa ja tilastoimista varten. Tulli on velvollinen palauttamaan loppuun käytetyn lisenssin takaisin Direktoraattiin. Maksun saavuttua lähettää valuuttapankki luovutusilmoituksen Norges Bankin Valuuttakonttoriin, joka tilastoituaan lähettää sen samoin takaisin Direktoraattiin.

Tuontilisenssi ja siihen liittyvä valuuttalisenssi suorittavat saman kierroksen. Sekä tullin että pankin palauttavat loppuunkäytetyt lisenssikappaleensa Direktoraatin Kontrollikonttoriin.

Norjan tuonnista noin 70 % käsittää ns. vapaalistatavaroita. Niiden tuonti tapahtuu Direktoraatin automaattisesti hyväksymän erikoisen vapaalistatavaroiden tuontilisenssin tai pelkän deklaraation pohjalla. Molemmissa tapauksissa tulee sekä tullin että valuuttapankin kappale lopuksi tarkkailua varten Direktoraattiin.

Näin siis Kontrollikonttori on lopuksi saanut samaa

kauppaa koskevan tullilisenssin ja pankin valuuttailmoituksen. Näiden perusteella toimitetaan tarkastus. Jos tuonnista on suoritettu valuuttaa yli lisenssin edellyttämän määrän tai viennistä luovutettu liian vähän, saa asiakas heti huomautuksen. Lisenssien voimassaoloaika valvotaan lisenssijäljennösten perusteella. Ellei niitä ole käytetty määräaikana kehoitetaan asiakasta palauttamaan saamansa lisenssi tai anomaan pidennystä. Ylitys on sallittu 10 %:lla, ellei maksu tapahdu \$, Can.\$, Skr. tai Sfr-valuuttoina tai koske USA:n, Canadian, Ruotsin tai Sveitsin lomo-tilejä. Erilaisia laiminlyöntejä ja virheellisyyksiä varten on olemassa valmiiksi painettuja kirjekaavakesarjoja. Täyttämällä asianmukaisen kaavakkeen aloittaa virkailija kirjeenvaihdon laiminlyöntein kanssa. Ensimmäistä lempeätä huomautusta seuraa ankarampi varoitus ja viimeisenä sarjassa on kylmän kuiva ilmoituskirje "lisensiering til Deres firma er stoppet" ja lisäksi vielä maininta, että asia jätetään poliisille ellei viimeisessä armonajassa tule täydellistä selvitystä laiminlyönnin syistä. Direktoraatilla on laajat revisiovaltuudet vaatia nähtäväksi ja käydä paikan päällä tutkimassa epäilyksenalaisten liikkeiden asiakirjoja ja kirjanpitoa. Direktoraatin vienti- ja tuontivalvonnan henkilökuntaan kuuluu osastopäällikkö, 2 "konsulenttia", 6 sihteeriä ja 49 "assistenttia".

Poikkeuksellisesti on Handelsdepartementet valtuuttanut Hermetikkfabrikkenes Eksportutvalgin myöntämään lisenssejä säilykkeiden vientiä ja Fiskeridepartementets Fisktransportin kalan vientiä varten.

Edellämainittujen lisäksi muodostavat hopean, kullan ja platinan tuonti- ja vientilisenssit oman ryhmänsä. Nämä on anotava Norges Bankista ja siellä lähemmin Sekretariaatista, joka

suorittaa valvonnan samalla tavoin kuin Direktoraatti tullista ja valuuttapankista saapuvien lisenssikappaleiden perusteella.

Norges Bankin Valuuttakonttorin osuutena säännöstelyn hoidossa on viennin ja tuonnin ulkopuolelle jäävät valuutan vaihdot. Norges Bank määrää ne suuntaviivat, joita valuuttapankkien on seurattava anomuksia hyväksyessään ja Valuuttakonttori valvoo, että näitä määräyksiä noudatetaan. Kuten alussa mainittiin, jää keskuspankin oma osuus liikepankkina verrattain vähäiseksi, joten valvontamateriaali saapuu suurimmaksi osaksi yksityispankeista. Valuuttapankkeja on riippuen Norjan erikoisesta pankkiorganisaatiosta kokonaista 76, joukossa useita säästöpankkeja. Jokaisen näistä on lähetettävä kaikkea valuutan ostoa ja myyntiä koskevat ilmoitukset Valuuttakonttoriin. Suurimmat pankit tekevät sen päivittäin, keskikokoiset viikottain ja pienimmät kuukausittain. Tällainen ilmoitus sisältää ensinnäkin jokaisesta valuutasta yhteenvedon, jossa näkyy pankin edellinen saldo, ostot ja myynnit ilmoitusaikana, tilisiirrot ja lopuksi uusi saldo. Samoin seuraa maittain tehdyt ilmoitukset kunkin valuutan ostoista ja myynneistä. Lopuksi ilmoitukseen kuuluu vielä jokaista ostoa ja myyntiä koskevat spesifikaatiot, jollaisia ovat tuontia ja vientiä koskevat lisenssit ja muiden aiheiden mukaan tehdyt vaihtoilmoitukset. Loro-tileistä saadaan maittain tehdyt yhdistelmät, joissa näkyy tilin hyvitykset, veloitukset ja lopuksi saldo ilmoittajapankissa. Erittelynä on samoin lisenssijäljennökset ja eri aiheiden mukaan tehdyt myynti- ja ostoilmoitukset kuten yllä. Tämän kootun ja osaksi jo tilastoidun aineiston pysyy Valuuttakonttori nopeasti tarkastamaan. Ilmoitusvelvollisuus koskee samoin Norges Bankia, mikäli se on toimittanut valuutan vaihtoa.

Pankkien lähettämä aineisto tarkastetaan Valuuttakonttorissa seuraavasti. Liitteiden yhteissumman tulee sekä meno- että tulopuolella valuutoittain täsmätä pankin yhteenvetoilmoitukseen. Samalla kiinnitetään huomiota siihen, että pankit ovat noudattaneet annettuja ohjeita myöntäessään valuuttoja. Kun on todettu, että kaikki on asianmukaisessa kunnossa, seuraa tilastoiminen. Valuuttakonttori käyttää samaa koneellista Hollerith-menetelmää kuin Suomen Pankin valuuttatarkkailukin. Erotuksena on vain, että Valuuttakonttorilla Norges Bankissa on myös oma lajittelukone ja tabulator, joten tilastot voidaan tehdä kokonaisuudessaan omassa talossa. Tilastoaineiston muodostavat lisenssit ja muut erittelyt. Tämä materiaali "ajetaan" viikottain koneissa ja näin saadut tulokset osoittavat siis koko maan valuuttatulot ja -menot eri valuutoissa ilmoitusviikon aikana. Täten saadut saldot verrataan pankkien omien saldoilmoitusten perusteella tehtyyn yhteenvetoon. Sattuneet virheet on helppo löytää. Niinpä aikaisemmin sallittu virheprosentti 10 on nyt jo pienentynyt yhdeksi. Nämä viikottaiset tilannetiedoitus jouduttavat suuresti lopullisen kuukausitilaston valmistumista. Valmiit tilastot voidaan jakaa noin kolmen viikon päästä seuraavassa kuussa. Tämä on mahdollista vain omilla koneilla niiden ollessa aivan käden ulottuvilla. Valuuttakonttorissa tehdään myös usein ylimääräisiä tilastoja, jotka vaadittaessa voidaan tehdä ylitöinä hyvinkin nopeasti. Säästäväisyysystä käytettiin samoja kortteja kahteen jopa kolmeenkin kertaan. Kuukausiaineisto käsittää noin 50 - 60 000 korttia, siis enemmän kuin meillä. Tämä johtuu Norjan lukuisista pienehköistä rahtituloja osoittavista transaktioista. Meidän suurimmat valuuttatulomme aiheutuvat viennistä, joka liikkuu vähälukuisissa mutta sitä suuremmissa summissa. Syynä on myöskin se, että Norjassa ovat

kaikki loro-tilien käytöt mukana aineistossa, kun taas meidän markkatileistämme osa jää sen ulkopuolelle.

Valuuttatilasto ilmestyy kuukausittain kahtena niteenä clearingmaksut erikseen. Luvut koskevat suunnilleen samoja nimikkeitä kuin meillä. Eroavaisuutena mainittakoon Norjan tilannetta EPU:hun kuuluvana valaisevat luvut. Tämä jäsenyys velvoittaa osavaltionsa tarkkaan valuutanvalvontaan ja moniin valuuttatilannetta osoittaviin selvityksiin. Norges Bank on kunnialla selvinnyt näistä tiedonannoista hyvinjärjestetyn, tehokkaan tilastokoneistonsa ansiosta. Mutta niinpä sen pääjohtaja onkin aikaisemmin ollut Tilastollisen Päätoimiston pääjohtaja.

Vaihtovirkailijan kiertäessä tutustumassa pankin eri osastoihin isäntiensä opastamana on keskustelun aiheena usein myös kysymykset, jotka eivät varsinaisesti koske pankkityötä. Pohdinnan kohteena on elintaso eri maissa, pankin tarjoamat edut ja sota-ajan jälkeiset vaikeudet. Norges Bankin virkailijoiden keskuudessa on asuntokysymys yhtä keskeisessä asemassa kuin meilläkin. Etenkin nuorille kodin perustajille ja viime vuosina asuntoa etsimään joutuneille on tilanne ollut vaikea. Uusia asuntotaloja rakennetaan verrattain vähän ja on vaikea saada asuntolupaa oman asunnon rakentamiseen. Oma huvila on monien norjalaisten tavoite ja sitä todistaa Oslossakin Holmenkollenin rinteille levittäytyvä laaja huvilakaupunki. Päinvastoin kuin meillä säännöstely koskee vain uusia huoneustoja. Niiden tilavuus on rajoitettu asukkaiden henkilöluvusta riippuvaksi. Luulisin kuitenkin, että kaikesta huolimatta sikäläiset kolleegamme ovat johkunverran paremmassa asemassa kuin me. Sodan jälkeen poistettiin alivuokralaispakko ja niinpä monilla yksinäisilläkin saattaa olla kokonaisia huoneustoja asuttavanaan. Niille, joille tilanne on ollut vaikein,

on pankki ojentanut auttavan kätensä rahoituskysymyksessä. Niinpä monet saatuaan pitkän odotuksen jälkeen rakennusluvan ovat rakentaneet omia huviloita pankin myöntämän rakennuslainan turvin.

Kuom!

Anomus rakennuslainaa varten on jätettävä Johtokunnalle liittäen mukaan yksityiskohtaisen tarkan rakennussuunnitelman. Hyväksytty laina on sitten nostettavissa rakennusvaiheen aikana sitä mukaa kun työ edistyy. Rakennusvaiheen päätyttyä muutetaan rakennuslaina niin suurelta osalta kuin mahdollista kiinnelainaksi ja jäljelläoleva osa aina 90 %:iin asti omaisuuden arvioidusta arvosta jää lainaksi, josta vuosittain on maksettava 4 % lyhennystä ja korkoa. Tästä määrästä menee 2 % korkona asuntorahastolle laskettuna juoksevan lainan suuruuden mukaan ja loput lainan lyhennyksenä. Laina voidaan sanoa irti 6 kuukauden irtisanomisajalla. Jos lainan saaja siirtyy pois pankista, lankeaa se heti maksettavaksi. Samoin myös siinä tapauksessa, että hän laiminlyö korkojen ja lyhennyksen maksun tai ei noudata hyväksyttyä rakennussuunnitelmaa. Lainan saajan kuoltua se siirtyy hänen eläkkeeseen oikeutetulle leskelleen tai lapsilleen. Jos rakennus myydään, on pankilla etuosto-oikeus. Laina voidaan myöntää myös valmiin rakennuksen tai asunto-osakkeen ostoa varten. Näiden lainojen hoito ja valvonta suoritetaan Ekonomisavdelningissä.

Muista Norges Bankin Johtokunnan alaisilleen myöntämistä eduista mainittakoon vielä erilaiset stipendit. Paitsi pohjoismaiseen virkailijavaihtoon osallistumista varten voivat pankin virkailijat saada muitakin ulkomaisia stipendejä. Nämä apurahat ovat tosin verraten pienet, kun ottaa huomioon, että ne velvoittavat hakijansa vuoden oleskeluun vieraassa maassa. Huoltovel-

volliselle on stipendin suuruus 6 000 kruunua ja muille 4 500 kruunua. Tämän määrän saa lähtijä nostaa opiskelumaan valuutassa. Edellytyksenä stipendin saamiselle on, että hakija on vähintään kaksi vuotta ollut Norges Bankin palveluksessa ja sitoutuu matkan jälkeen jatkamaan työskentelyään vähintään kaksi vuotta. Anomus jätetään Johtokunnalle ja mukaan on liitettävä asianomaisen osastopäällikön lausunto hakijan sopivaisuudesta opintomatkan suorittamiseen. Jos apurahan saajalla ei ole mahdollisuutta omin neuvoin saada tointa vieraassa maassa, voi hän kääntyä Johtokunnan puoleen ja saada sieltä neuvoa ja ohjausta. Ilman tointa on nimitäin jokseenkin vaikea selvitä kokonaista vuotta vain stipendin varassa. Sen suuruus saattaa tosin nousta, jos Johtokunta harmitsee elinkustannukset poikkeuksellisen korkeiksi opiskelumaassa.

Monet olivat käyttäneet hyväkseen näitä apurahoja ja kartuttaneet kielitaitoaan Amerikassa, Englannissa ja Ranskassa. Jotkut olivat olleet erikoistehtävissä kaukaisissa maissa, niinpä tuoreimmat uutiset Koreasta saimme sieltä palanneen Depot-osaston virkailijan mukana, joka oli työskennellyt Liittoutuneiden sairaaloiden pankissa. Muutamat olivat olleet New York'issa sikäläisen Norges Bankin edustajan apulaisina. Nykyään ei stipendejä Amerikkaan enää myönnetä valuuttapulan vuoksi.

Norges Bankissa on virkailijavaihtoa myös pääkonttorin ja haarakonttoreiden välillä. Tässäkin tapauksessa Johtokunta anomusten perusteella ratkaisee, kuka stipendin saa. Oleskelu kestää kuukauden ja luulen, että siinä ajassa ennättää ainakin pääkonttorista lähtenyt perinpohjin tutustua haarakonttorin toimintaan, sillä näkemäni suuremmatkin konttorit Bergenissä ja Stavangerissa vaikuttivat jokseenkin uneliailta ja hiljaisilta.

Haarakonttorilaiselle on stipendin saamisella suurempi merkitys juuri opiskelumielessä. Apuraha on huoltovelvolliselle 300 kruunua ja muille 200. Pankki maksaa matkakulut laivassa ensimmäisessä luokassa ja rautatiellä kolmannessa. Lisäksi maksetaan matkapäiviltä päiväraha. Asunnostaan on stipendin saajan itsensä huolehdittava.

Norges Bankin 20:stä haarakonttorista sijaitsee muutamia kaukana Finnmarkissa ja Lapissa. Pitkä, rasittava ja kallis matka eristää nämä miltei täysin etelästä. Täällä merkitsee virkailijavaihto tuulahdusta kaukaisilta "rintamailta" ja etelästä saapujalle elämystä työskennellä niin erilaisissa olosuhteissa keskellä pohjoisen karua, liikkumatonta rauhaa.

Näin kesällä ja omien Olympialaisten aattona tuntuu kovin kaukaiselta muistella Norjan Talviolympialaisia. Mutta koska saamani erikoistehtävä sivuaa tätäkin aihetta, kerron niistä hiukan. Allekirjoittanut sai suomalaisten hiihtäjien menestyksestä joutuensa ansiotonta arvonnousua Norges Bankissa ja tuntee siis erikoista kiitollisuutta sen vuoksi, että opintomatka sattui juuri tällaiseksi ajankohdaksi.

Ensinnäkin on sanottava, että norjalaiset Olympialaisten järjestäjinä ja isäntäkansana ansaitsevat täyden tunnustuksen. Suosionosoituksia jaettiin urheilusuoritusten mukaan, riippumatta suosituimmuudesta tai miehitysajan vieläkin elävistä katkerista muistoista. Liikenne sujui rauhallisesti ilman pahempia ruuhkia. Monien näkemieni taskumattien vaikutusta ei voinut huomata millään tavoin. Meille vaihtovirkailijoille oli varattu useita lippuja ja niin olimme milloin Bisletillä ihmettelemässä "Hjalliksen" loistavaa luistelua, milloin Holmenkollenilla huu-tamassa koko Oslon suurelle suosikille Heikki "Hassulle" ja

Suomen oivalliselle naisjoukkueelle tai jännittämässä 50 km hiihtoa, joidenka voittojen johdosta allekirjoittanut joutui monien onnittelujen kohteeksi pankissa. Rödkleivan slalomin katseleminen sai tukan nousemaan pystyyn, niin vaaralliselta näytti salamavauhdissa miltei lentäen tapahtunut alastulo. Oudointa urheilua oli kelkkailu "bob". Katselijan tuijotettua puolisen tuntia silmää räpäyttämättä vastassaanolevaa mäen jääseinää yhtäkkiä kuului pikänomainen sihahdus ja harmaana juovana vilahti kelkallinen valtavia "bobherroja" ohitse. Vielä saimme nähdä pariluistelua ja se oli kaunista katseltavaa. Varsinkin voittanut saksalainen pari oli taiturimaisessa täsmällisessä ja samalla sulavankauniissa esityksessään aivan unohtumaton.

Paitsi Olympialaisten aikana saattoi pääsiäisenä vielä selvemmin todeta, kuinka hiihto on todella Norjan kansallisurheilu. Viiden päivän pääsiäisloma aiheutti nimittäin valtavan kansanliikkeen kaupungeista metsiin ja tuntureille. Talviloma on hyvin yleinen siellä, niinpä Norges Bankissakin kuuluu yksi lomaviikko vietettäväksi talvella hiihtolomana.

Allekirjoittanut oli pääsiäisenä Jotunheimissä; keskellä korkeaa tunturimaastoa. Täältä ovat pääasiassa peräisin luvut pankinjohtaja Kivialhon pankin henkilökunnan keskuudessa suorittamia tilastotutkimuksia varten. Aineistosta on osa kerätty Frogneseterin rinteillä ja Nordmarkin metsissä, vieläpä valaistulla ladulla Holmenkollenilla. Keräilyn tuloksena pyydän esittää allaolevat luvut:

hiihtotunteja	56
kuperkeikkoja alamäessä	<u>39</u>
" ylämäessä	3

Viimeksimainittujen lukujen suuruuteen vaikutti liian nopeassa

tahdissa vaihtuvat pakkas- ja nuoskapälvet tuntureilla. Metsämaasto taas oli usein ikävän jyrkkää ja monimutkaista. Korkein hiihtäen saavutettu huippu oli 2150 metriä ja aiheutti allekirjoittaneelle nimen fröken "Sissu" tunturihotellissa.

Olen syvästi kiitollinen Johtokunnalle tästä osakseni tulleesta sekä virkistävästä että avartavasta opintomatkasta. Oma työ tuntuu entistäkin mielenkiintoisemmalta, kun on ollut tilaisuus tarkastella sitä monipuolisemmin ja kauempaa osana tärkeästä kokonaisuudesta. Vertailu on avannut uusia näköaloja ja rikastuttanut monella tavalla. Kuten jokainen vaihtovirkailija toivon minäkin, että pyrkimykseni entistä parempaan tehtävän suorittamiseen edes osittain korvaisi Johtokunnan osoittaman suopeuden.

Helsingissä heinäkuun 14 p:nä 1952.

Liisa Tuomamaa